De Driehoek

informatieblad jaargang 32 - juni 2021 - nr. 6

bpost
P.B.-P.P.
BELGIE(N) - BELGIQUE

p. 4
ZET JE MANTELZORGER IN DE BLOEMETJES

EEN ZOMER VOL PLEZIER IN OLEN EN NETELAND
p. 6

OP ZOEK NAAR ONTWERPER EN PROJECTBEGELEIDER VOOR NIEUW ADMINISTRATIEF CENTRUM
p. 5

lokaal bestuur olen

Een stukje bijzondere geschiedenis uit Olen

Oude Wagenmakerij krijgt een nieuw leven

Nieuwe inwoners Sophie en Robin kochten recent het woonhuis en voormalige wagenmakerij in de Wagenmakersstraat, een gebouw met een rijke Olense geschiedenis. En zij hebben er heel wat plannen mee.

Robin en Sophie, wat heeft jullie overtuigd om aan dit avontuur te beginnen?

We zijn een energiek koppel met een hart voor geschiedenis, techniek, ambacht en erfgoed. Dat is ook nodig om dit project aan te durven. Na een lange zoektocht naar een huis zijn we eind 2019 verliefd geworden op de wagenmakerij. We zochten iets met karakter en voldoende ruimte om onze ambachten (houtbewerking, smeden, tin gieten, historische kostuums en replica's maken) in uit te oefenen. Iedereen verklaarde ons voor gek omdat het een uitdagend project is, maar wij zien het helemaal zitten. We zullen nog hard moeten werken om de wagenmakerij in zijn glorie te herstellen, maar we hebben de juiste achtergrond én het enthousiasme om dat tot een goed einde te brengen.

De precieze geschiedenis van de wagenmakerij is blijkbaar niet eenvoudig te achterhalen. Maar jullie hebben al wel wat geheimen ontdekt die ons een beeld kunnen geven van de ontstaansgeschiedenis van de wagenmakerij. Vertel eens.

Het gebouw geeft inderdaad met mondjesmaat zijn geheimen prijs. Tijdens de verbouwingswerken zijn er al heel wat sporen en archeologische vondsten naar boven gekomen, zoals oude funderingen en de scherven van een 14de eeuws schaaltje. Bij het opbreken van de vloer werden bijkomende sporen ontdekt die de geschatte datering bevestigen, namelijk een waterput en tegeltjes in gebakken aarde, zogenaamde plavuizen. Bij de waterput werden ook verschillende oren en tuitjes van kruiken gevonden.

Dit gebouw is niet altijd een wagenmakerij geweest. Hebben jullie een idee welke functies het gebouw doorheen de geschiedenis nog heeft gehad?

We zijn gestuit op grote brokken natuursteen achter de woning. We vonden grote klompen ruw ijzer en ijzerzandsteen. Dit doet ons vermoeden dat hier een bepaalde nijverheid werd uitgeoefend, iets dat waarschijnlijk te maken heeft met metaalbewerking. De archeologen die hier zijn langs geweest deelden ons vermoeden, al moeten we nog meer onderzoek doen voor we dit kunnen bevestigen.

We kunnen ons voorstellen dat er heel wat werk komt kijken bij de renovatie van een gebouw dat een tijdje heeft leeggestaan. Welke werken zijn jullie momenteel aan het uitvoeren en wat staat er nog op jullie planning?

We zijn eerst begonnen met de wagenmakerij op te ruimen, zodat alle authentieke gereedschappen goed bewaard konden worden. Daarna hebben we heel wat dierenhokken en aanbouwsels afgebroken. Nu zijn we bijna klaar met de ruwbouw van de woning. De volgende stap is om het dak van het huis en het schrijnwerk te vernieuwen. De wagenmakerij wordt gerestaureerd in de tweede fase, als we comfortabel kunnen wonen. Maar we zijn nu ook al bezig met de voorbereidingen ervan, zoals het herstellen van scheuren of behandelen van houten onderdelen.

Jullie ontdekten heel wat grote en kleinere werktuigen die destijds gebruikt werden in de wagenmakerij. Wat zijn jullie plannen hiermee?

De gereedschappen zijn net behandeld tegen houtwormen. Omdat deze materialen zo lang hebben stilgelegen, hebben er beestjes hun intrek in genomen. We moeten de werktuigen preventief behandelen zodat de insecten in de toekomst geen probleem meer vormen. Daarna wordt alles geïnventariseerd en op een online platform gepubliceerd. Hiervoor werken we samen met het Centrum Agrarische Geschiedenis, de erfgoedcel Kempens Karakter en de heemkring De Linde. Zonder hun hulp zouden we dit nooit kunnen. Als de wagenmakerij gerestaureerd is, zijn we van plan om de gereedschappen en onderdelen uit te stallen in een soort 'tentoonstellingsmuur'.

ONZE GEMEENTE HEEFT EEN RIJKE GESCHIEDENIS EN EEN SCHAT AAN (CULTUREEL) ERFGOED OP HAAR GRONDGEBIED. WE ONDERSTEUNEN GRAAG ALLE PARTNERS DIE INITIATIEVEN NEMEN OM DIT ERFGOED MET ZORG TE BEWAREN EN VOOR HET PUBLIEK OPEN TE STELLEN.

Hoe zien jullie de toekomst van de oude wagenmakerij? Kunnen de Olenaars op termijn misschien ook een kijkje komen nemen?

Na de restauratie zal het een werkplaats blijven. We beschrijven het altijd als een 'toonatelier', waarbij het ambacht van het wagen maken nog in zijn authentieke kader getoond kan worden. We zijn van plan om tijdens evenementen zoals de Open Monumentendag, Erfgoeddag, Ambachtendag of Nacht van het Kempens Erfgoed de poort open te zetten en bezoekers te verwelkomen. Dan kunnen inwoners de gereedschappen en originele machines komen bekijken. De machines zijn nog in goede staat en zullen hersteld worden. We denken er ook aan om kleine demo's te geven en natuurlijk gaan we de geschiedenis van de wagenmakerij uitwerken in mooie infopanelen.

Spring jij ook mee op de kar van Robin en Sophie?

Sophie en Robin kunnen nog wat hulp gebruiken bij dit mooi project. Beschik jij over informatie, oude kaarten of foto's die hen kunnen helpen om de geschiedenis van de wagenmakerij verder uit te klaren? Of ben je bereid om te helpen bij het behandelen en inventariseren van de oude werktuigen?

DAN KAN JE CONTACT OPNEMEN MET SOPHIE VIA VOLGENDE CONTACTGEGEVENS:
makerij@outlouk.be, 0477 05 80 40

Met dank aan heemkring De Linde voor hulp bij het onderzoek naar de geschiedenis van de wagenmakerij.

EEN BEETJE GESCHIEDENIS OVER DIT UNIEKE GEBOUW

De exacte datum is niet meer te achterhalen, maar de oorsprong van de wagenmakerij ligt wellicht in de late 17de of vroege 18de eeuw. Op een kaart uit deze periode is al een gebouw te zien op het kruispunt van de huidige Wagenmakersstraat en Gerheiden. De oude funderingen wijzen op een typisch plan van een Kempense langgevelhoeve. In 1797 werd de hoeve bewoond door Petrus Doos en Anna Catherina Verboven.

In 1880 wordt het perceel verder opgedeeld en werd de hoeve verbouwd. De wagenmakerij en de stal zijn de oudste delen en zijn sindsdien structureel niet meer aangepast. Het woonhuis, dat oorspronkelijk geen verdieping had, is verbouwd in de jaren '40 en '50 tot wat er nu te zien is. De woning werd aangepast door Gust Ennekens, de laatste wagenmaker. Het ambacht is hem overgeleverd door zijn vader, grootvader en overgrootvader. De lijn van wagenmakers gaat zo terug tot in 1825.